

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ПРАВА

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ

Затверджено на засіданні кафедри історії та археології
завідувач кафедри С.І. Пачев
протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Актуальні проблеми української історіографії ХХ ст. вибіркова
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Магістр 014. Середня освіта. Історія, 032 Історія та археологія
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2025-2026/ непарний / 2 курс
Викладач	Гудзь Віктор Васильович
Профайл викладача	http://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/sklad-kafedri-istoriyi/gudz-viktor-vasilovich/
Контактний тел.	0673266430
E-mail:	gudz_viktor@msspu.edu.ua

Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5051
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щочетверга, згідно графіку роботи кафедри історії та археології. <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Навчальний курс «Актуальні проблеми української історіографії ХХ ст.» є невід’ємним складником системи підготовки викладачів історії за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр», задля оволодіння основними проблемними питаннями історії України ХХ століття й найважливішими поняттями й категоріями курсу «Актуальні проблеми української історіографії ХХ ст.» та вмінням аналізувати питання історії України ХХ століття, самостійно здобувати нові знання після завершення вищої школи та застосовувати ці знання у практичній роботі викладача історії та наукового співробітника.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета викладання навчальної дисципліни полягає в тому, щоб засвоїти необхідні компетенції курсу «Актуальні проблеми української історіографії ХХ ст.» та розглядати його в контексті історії України, всесвітньої історії та тісному зв’язку із європейською історіографією. Зокрема це зумовлено виконанням соціального замовлення суспільства – підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Адже викладач-фахівець з історії повинен відповідати суспільно-політичним, професійно-педагогічним і особистісним вимогам сучасності.

Завданнями курсу є: формування у студентів знань і цілісного уявлення про особливості української історіографії ХХ ст. та її проблемні аспекти; оволодіння необхідними для вчителя знаннями з української історіографії ХХ ст. та розуміння історичних явищ та процесів, що безпосередньо пов’язані з поглибленням професійних знань студентів; розуміння студентами сутності феномену української історіографії ХХ ст. тощо.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі гуманітарних наук під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності:

– Критичність та самокритичність. Думати науковими термінами, формулювати завдання, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення. Здатність до критики та самокритики.

– Комунікація усна та письмова державною та рідною мовою. Правильно розмовляти та писати згідно з різними комунікаційними стилями, а саме: неофіційного, офіційного та наукового.

– Працювати самостійно, виявляти ініціативу та керувати часом. Здатність організовувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно.

– Працювати з іншими. Здатність працювати в мультидисциплінарному та мультинаціональному середовищі.

Фахові компетентності:

– Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості

– Здатність використовувати основи теорії і методології освіти у професійній діяльності

– Спроможність діагностувати й оцінювати рівень розвитку, досягнення та освітні потреби особистості з напряду підготовки «Історія»

– Спроможність створення рівноправного і справедливого клімату, що сприяє навчанню для всіх учнів, незалежно від їх соціокультурно-економічного контексту

– Базові загальні знання. Володіти базовими загальними знаннями, а саме: знання історичних подій та явищ, що відносяться до всіх основних хронологічних періодів історії, від стародавнього до новітнього, світової хронології.

– Застосовування знань на практиці. Використовувати фонову інформацію та інформаційно-пошукові навички для формування послідовної дискусії історичного завдання.

– Мати критичне розуміння зв'язку між подіями сьогодення і процесами в минулому.

– Знати загальні історичні основи (діахронічний аспект) минулого.

- Володіти спеціальними знаннями та вміти користуватися інструментами інших гуманітарних наук (таких, наприклад, як історія мови, українська література, історія мистецтв, антропологія, політологія, соціологія, філософія, культурологія).
- Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових, архівних та усних) згідно із завданням, формуючи цю інформацію критично в обґрунтовану розповідь.
- Здатність використовувати відповідну термінологію та способи вираження дисципліни в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

- Здатність використовувати основи теорії і методології освіти у професійній діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості.
- Спроможність діагностувати й оцінювати рівень розвитку, досягнення та освітні потреби особистості з наряду підготовки «Історія».
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність до організації спільної діяльності і міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самих себе.
- Знати і володіти певним рівнем знання методів, інструментів і проблем, що відносяться до всіх основних хронологічних періодів історії, від історії стародавнього світу до новітньої.
- Здатність спілкуватися рідною мовою з використанням термінології і методів, прийнятих в історіографії, читати історіографічні тексти або оригінальні документи на рідній мові; зводити, розшифровувати і каталогізувати дані належним чином.
- Проявити здатність підготувати та подати в усній і письмовій формі відповідно до канонів дисципліни наукове дослідження середнього обсягу, яке демонструє здатність знаходити бібліографічну інформацію та первинні джерела і використовувати їх для вирішення деякої історіографічної проблеми

- Знання загальної діахронічної структури минулого (знання місцевої історії, національної історії, європейської історії в порівняльній перспективі, всесвітньої історії).
- Знання і застосування інструментів пошуку інформації, таких як бібліографічні системи, архівні описи, електронні посилання.
- Здатність використовувати комп'ютерні та Інтернет-ресурси і методи для переробки історичних або споріднених даних (використання статистичних, картографічних методів, створення баз даних).
- Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою.
- Здатність робити презентації усно та в письмовій формі до 10 сторінок.
- Здатність організовувати складну історичну інформацію в логічно послідовній формі.
- Здатність подати результати дослідження у формі звіту відповідно до основних канонів дисципліни.
- Здатність коректно коментувати, анотувати та редагувати тексти і документи відповідно до основних канонів дисципліни.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

здатність розв'язувати проблеми
управління часом
адаптивність
винахідливість
відкритість до критики
комунікативні навички
емоційний інтелект
клієнтоорієнтованість

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Здоровий спосіб життя
Якісна освіта
Гендерна рівність
Зменшення нерівності

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	30	14	76
Кількість годин заочна форма			

Підсумковий контроль – залік

6. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика освітнього компонента передбачає проведення лекційних та практичних занять. Набуття громадянської компетентності відбувається через навчання на трьох рівнях: засвоєння знань («навчання про»), розвиток розуміння і ставлень («навчання для розвитку розуміння та ставлень»), здобуття практичного досвіду («навчання через досвід»). В процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти виконують практико-орієнтовані завдання, активно приймають участь в обговоренні дискусійних питань, вирішують індивідуально та у групі ситуативні завдання. Впродовж вивчення курсу здобувачі вищої освіти отримують практичні рекомендації щодо поєднання методологічних принципів, взаємозв'язку традиційних підходів і новітніх розробок в історичних дослідженнях. Під час занять вітається активне залучення студентів до обговорення тем, виконання практико-орієнтованих завдань, що сприяють глибокому розумінню процесів становлення сучасної європейської цивілізації. Створюється творчий простір для розвитку аналітичних навичок та критичного мислення, що допомагає студентам працювати з історичними джерелами, аналізувати ключові події та тенденції європейської історії. Дотримується студентоцентрований підхід, який передбачає індивідуальну підтримку та мотивацію для самостійних досліджень. Оцінювання студентів базується на їхній пізнавальній активності, глибині розуміння матеріалу, креативності підходів до аналізу історичних процесів, а також участі в дискусіях та групових проектах. Практичні завдання, спрямовані на порівняння та аналіз європейських цивілізаційних процесів, надаються наприкінці кожного заняття і також публікуються на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій. При виконанні завдань студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності. Роботи мають бути оригінальними дослідженнями або міркуваннями, з чіткими посиланнями на використані джерела. Відсутність джерел, списування

(включно з використанням мобільних пристроїв), фабрикація джерел або втручання в роботу інших студентів вважаються проявами академічної недоброчесності. У разі виявлення плагіату робота не зараховується, і студент повинен повторно виконати завдання. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестувань. Здобувачі освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP), з більш детальною інформацією можна ознайомитися за посиланням: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>. Крім того, студенти мають право на визнання результатів неформальної освіти, отриманих поза межами курсу, що регулюється внутрішніми положеннями університету. Освітній процес під час військового стану здійснюється в синхронно-асинхронному форматі із суворим дотриманням безпекових норм, зокрема під час повітряних тривог.

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольно-модульні завдання

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. Історична наука на українських землях та в діаспорі до розпаду СРСР						
1	Тема 1. Особливості розвитку вітчизняної історіографії на початку ХХ ст.	Лекція (4 год.)	1-9			впродовж першого навчального семестру (перший

						періодичний контроль)
2	Тема 2. Інституції та напрями розвитку радянської вітчизняної історіографії	Лекція (6 год.)	1-9			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
3	Тема 3. Українська історична наука в еміграції за часів існування СРСР	Лекція (6 год.)	1-9			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
БЛОК 2. Актуальні проблеми вітчизняної історіографії в роки незалежності						
4	Тема 4. Розвиток української історіографії на Заході з кінця 80-х рр. ХХст.	Лекція (4 год.)	1-9			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
5	Тема 5. Відродження національної історіографії у	Лекція (4 год.)	1-9			впродовж першого

	незалежній Україні					навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 6. Тематичні напрями і тенденції сучасної української історіографії	Лекція (6 год.)	1-9			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу та особливості розвитку вітчизняної історіографії на початку ХХ ст.	1. Українська історіографія ХХ ст. як галузь знань і навчальна дисципліна 2. Теоретичні засади та хронологічні особливості вітчизняної історичної думки ХХ ст. 3. Утвердження напрямів української історіографії на початку ХХ ст.
Тема 2. Інституції та напрями розвитку радянської вітчизняної історіографії	1. Становлення української радянської історіографії у 20-ті роки 2. Українська історична наука в період посилення тоталітаризму (30-ті – початок 50-х років) 3. Історична наука в Україні у середині 50-х – середині 80-х років
Тема 3. Українська історична наука в еміграції за часів існування СРСР	1. Українські історичні центри за кордоном у 20-30-ті роки та основні напрямки їх діяльності 2. Провідні історики української еміграції та їх здобутки у післявоєнні роки 3. Нові рубежі зарубіжної україністики у 60-80-ті роки ХХ ст.

Тема 4. Розвиток української історіографії на Заході з кінця 80-х рр. ХХст.	1. Розширення джерельної бази українських істориків зарубіжжя та їх контактів з Україною 2. Основні наукові проекти українських істориків зарубіжжя 3. Сучасні здобутки провідних істориків української діаспори
Тема 5. Відродження національної історіографії у незалежній Україні	1. Історіографічні процеси в Україні в часи горбачовської перебудови 2. Проблеми відродження традицій національної історіографії в незалежній Україні 3. Методологічні проблеми української історіографії
Тема 6. Тематичні напрями і тенденції сучасної української історіографії	1. Наукова проблематика української історіографії ХХІ ст. 2. Перспективи і напрями вітчизняної історіографії 3. Дискусійні питання сучасної української історіографії

7.3 СХЕМА КУРСУ (СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ)

Тема семінарського заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу та особливості розвитку вітчизняної історіографії на початку ХХ ст.	1. Українська історіографія ХХ ст. як галузь знань і навчальна дисципліна 2. Теоретичні засади та хронологічні особливості вітчизняної історичної думки ХХ ст. 3. Утвердження напрямів української історіографії на початку ХХ ст.
Тема 2. Інституції та напрями розвитку радянської вітчизняної історіографії	1. Розвиток української радянської історіографії у 20-ті роки 2. Українська історична наука в період утвердження сталінських догматів (30-ті – початок 50-х років) 3. Актуальні питання української радянської історіографії середини 50-х – середини 80-х років
Тема 3. Українська історична наука в	1. Діяльність українських історичних центрів за кордоном у 20-30-ті роки

еміграції за часів існування СРСР	2. Здобутки істориків діаспори у післявоєнні роки 3. Нові рубежі українських істориків зарубіжжя у 60-80-ті роки ХХ ст.
Тема 4. Розвиток української історіографії на Заході з кінця 80-х рр. ХХст.	1. Реалізація нових наукових можливостей з проголошенням незалежності України 2. Основні наукові досягнення українських істориків зарубіжжя на зламі тисячоліть 3. Стан історичної україністики діаспори на сучасному етапі
Тема 5. Відродження національної історіографії з проголошенням незалежності України	1. Історіографічні процеси в Україні в часи горбачовської перебудови 2. Проблеми відродження традицій національної історіографії в незалежній Україні 3. Методологічні проблеми української історіографії
Тема 6. Тематичні напрями і тенденції сучасної української історіографії	1. Наукова проблематика української історіографії ХХІ ст. 2. Перспективи і напрями вітчизняної історіографії 3. Дискусійні питання сучасної української історіографії

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу та особливості розвитку вітчизняної історіографії на початку ХХ ст.	1. Функції та методи вітчизняної історіографії 2. Представники чотирьох основних напрямів української історіографії на початку ХХ ст.
Тема 2. Інституції та напрями розвитку радянської вітчизняної історіографії	1. Концептуальні засади школи істориків-марксистів 2. Історіографічні зміни після хрущовської відлиги і їх відображення в Україні
Тема 3. Українська історична наука в еміграції за часів існування СРСР	1. В. Липинський як представник державницького напрямку історіографії 2. Доробок Українського історико-філологічного товариства в Празі
Тема 4. Розвиток української історіографії	1. Науковий доробок вчених Українського вільного університету.

на Заході з кінця 80-х рр. ХХст.	2. Історичні дослідження Ореста Субтельного
Тема 5. Відродження національної історіографії з проголошенням незалежності України	1. Науковий доробок вчених Інституту історії України НАН України в роки незалежності 2. Історіографічні особливості розробки теми Голодомору
Тема 6. Тематичні напрями і тенденції сучасної української історіографії	1. Перспективи і напрями вітчизняної історіографії 2. Дискусійні питання сучасної української історіографії

8. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 1. Історична наука на українських землях та в діаспорі до розпаду СРСР

Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу та особливості розвитку вітчизняної історіографії на початку ХХ ст. Вступ до курсу. Українська історіографія ХХ ст. як галузь знань і навчальна дисципліна. Теоретичні засади та хронологічні особливості вітчизняної історичної думки ХХ ст. Історіографічний нарис Д.Дорошенка. Утвердження напрямів української історіографії на початку ХХ ст. Представники державницького, народницького, націоналістичного та марксистського напрямів. Синтезні праці з вітчизняної історії.

Тема 2. Інституції та тенденції розвитку радянської вітчизняної історіографії

Становлення української радянської історіографії у 20-ті роки. М.Яворський, Д. Багалій. М.Грушевський. Історична секція ВУАН. Українська історична наука в період посилення тоталітаризму (30-ті – початок 50-х років). Істпарти. Наслідки для історіографічного процесу в УРСР «Короткого курсу ВКП(б) та архівоциду. Історична наука в Україні у середині 50-х – середині 80-х років. Відродження історіографії у 1960-ті рр. Синтезні праці з історії України. «Історія Української РСР», «Історія міст і сіл УРСР», «Радянська енциклопедія історії України»..

Тема 3. Українська історична наука в еміграції за часів існування СРСР

Українські історичні центри за кордоном у 20-30-ті роки та основні напрямки їх діяльності. НТШ. Історико-філологічне товариство у Празі. Літературно-науковий вісник» Д.Донцова. Провідні історики української еміграції та їх здобутки у післявоєнні роки. І.Крип'якевич, Н.Полонська-Василенко, Б.Крупницький, Д.Оглоблин, Д.Соловей. «Енциклопедія українознавства».

Нові рубежі зарубіжної україністики у 60-80-ті роки ХХ ст.

Український інститут Гарвардського університету. Р.Шпорлюк, О.Пріцак, Л.Винар.

Модуль 2.Актуальні проблеми вітчизняної історіографії в роки незалежності

Тема 4. Розвиток української історіографії на Заході з кінця 80-х рр. ХХст.

Розширення джерельної бази українських істориків зарубіжжя та їх контактів з Україною. О.Субтельний, В. Косик, А.Жуковський. Основні наукові проекти українських істориків зарубіжжя. Гарвардський проект урядової Комісії США з дослідження голодомору. Дж.Мейс як американський та український історик. Ф.Сисин, Р.Сербин. С.Плохій. «Атлас Голодомору». Сучасні здобутки провідних істориків української діаспори.

Тема 5. Відродження національної історіографії у незалежній Україні

Історіографічні процеси в Україні в часи горбачовської перебудови. Прорив у джерельній базі вітчизняної історіографії. Повернення праць класиків української історичної науки (М.Грушевського, М.Костомарова, М. драгоманова, Д. Яворницького та ін.). Проблеми відродження традицій національної історіографії в незалежній Україні. Методологічні проблеми української історіографії. Праці з історіографії О.Удода, Л.Зашкільняка, О.Яся,

Тема 6. Тематичні напрями і тенденції сучасної української історіографії

Наукова проблематика української історіографії ХХІ ст. Історіографія Руської доби. Історіографія козаччини. Українське національне відродження ХІХ ст. у історіографії. Наукові здобутки з історії Української революції 1917-1920-рр. Дискусійні питання сучасної української історіографії: Голодомор, Історія ОУН_УПА, Історія Віни Росії проти України у ХХІ ст. Перспективи і напрями вітчизняної історіографії. Інтеграція у світовий науковий простір.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1. Історична наука на українських землях та в діаспорі до розпаду СРСР

Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу та особливості розвитку вітчизняної історіографії на початку ХХ ст.

Які особливості розвитку української історіографії на початку ХХ ст.?

Тема 2. Інституції та напрями розвитку радянської вітчизняної історіографії

У чому полягали методологічні розбіжності дослідження історії України В.Липинським і Д. Багалієм?

Тема 3. Українська історична наука в еміграції за часів існування СРСР.

Які праці істориків української діаспори присвячені історіографії УРСР

Модуль 2.Актуальні проблеми вітчизняної історіографії в роки незалежності

Тема 4. Розвиток української історіографії на Заході з кінця 80-х рр. ХХст.

Які особливості праці канадського історика О.Субтельного «Україна: історія»?

Тема 5. Відродження національної історіографії у незалежній Україні

У чому полягали методологічні проблеми національної історіографії у перші роки незалежності України?

Тема 6. Тематичні напрями і тенденції сучасної української історіографії

Яка тема була провідною у перші роки незалежності України і чому?

В Україні триває нав'язана Росією екзистенційна війна, спрямована на знищення ідентичності українського народу та його держави. Які способи та шляхи захисту цивільних осіб в умовах війни застосовані українською державою?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Практико-орієнтоване завдання: створити схему яка відображує напрями та представників української історіографії 1920-х років
2	Практико-орієнтоване завдання: написати есе на тему: «Докази української історіографії щодо характеристики ОУН-УПА як національно-визвольних рухів»
3	Практико-орієнтоване завдання: підготувати презентацію «Екологічні проблеми сучасної України дослідженнях вітчизняних науковців»

Докладний опис завдань для самостійної роботи представлений на сайті ЦОДТ.

1. Практико-орієнтоване завдання: створити таблицю яка відображує етапи, інституції та особливості розвитку історіографії історичної науки української діаспори:

- 1).Зібрати інформацію з підручників, наукових статей, Інтернет-ресурсів та набуті знання.
- 2). Вибрати формат таблиці (Excel, Word або Google Sheets).
- 3). Підготувати короткий звіт або презентацію, в якій узагальнити результати роботи, застосувавши таблицю.

2. Практико-орієнтоване завдання: написати есе на тему: «Особливості монографії В.Гудзя «Історіографія голоду 1932-1933 років в Україні»: (2019 р.)

- 1). Проаналізувати структуру, вступ і висновки праці В.Гудзя.
- 2). На основі зібраних матеріалів скласти детальний план есе, визначивши ключові розділи (вступ, основні ідеї, висновок) та підпункти для кожного розділу.
- 3).Написати есе, спираючись на план, який було складено, включаючи всі важливі деталі та аргументи стосовно вашого особистого та сімейного становища.

4) Після написання провести редагування для покращення стилю, граматики та логіки викладу.

3. Практико-орієнтоване завдання: розробити презентацію «Історіографія громадянського руху рашистським окупантам в умовах на окупованих територіях (2022-2024 рр.):

1). Зібрати і дослідити літературу та інтернет матеріали з теми руху опору на ТОТ

2). З'ясувати, які форми і методи громадянського руху опору застосовані

3). На основі зібраної інформації скласти план презентації, визначивши основні слайди, їх основний зміст.

4) Створити слайди на основі підготовленого плану, використовуючи візуальні елементи (графіки, діаграми, зображення, світлини) для покращення сприйняття інформації.

5) Провести репетицію презентації, звертаючи увагу на час, синхронність та чіткість викладу матеріалу.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 \approx 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів). Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР)

	протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки. Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$
Практичні заняття	«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. «4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. «3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв’язків і формулювання висновків. «2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші

	операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Атаманенко А. Є. Українська історіографія в біполярному світі // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2013. вип. XXXVI. С.297-304.
2. Гудзь В.В., Мовчан О.М. Методичні рекомендації з курсу «Історіографія історії України». Мелітополь, 2012. – 127 с.
3. Дорошенко Д. Огляд української історіографії. Державна школа: Історія. Політологія. Право. К.: Українознавство. К., 1996. – 256 с.
4. Калакура Я. Українська історіографія: Курс лекцій. К.: Генеза, 2004. 496 с.
5. Касьянов Г.В., Толочко О.П. Національні історії та сучасна історіографія: виклики й небезпеки при написанні нової історії України // Український історичний журнал. 2012. №6. С.4-24.
6. Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. К., 2013. 566 с.
7. Коцур В.П., Коцур А.П. Історіографія історії України: Курс лекцій. Чернівці, 1999. 520 с.
8. Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ ст.: здобутки і проблеми / за ред. Л. Зашкільняка. Л.: Вид-во Львів. нац. ун-ту, 2004. 406 с.
9. Смолій В., Ясь О. Українська соціогуманітаристика воєнної доби: виклики, перспективи, можливості. Український історичний журнал. 2022. №4. С.55-70.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

10. Бондар Вадим. Сучасна українська історіографія: підсумки і виклики // Історіографічні дослідження в Україні: Збірник наукових праць. Вип.25. К. Інститут історії України НАН України, 2014. С.95-115.

11. Дашкевич Я. Дорогами української Кліо: про стан історичної науки в Україні. К., 1993.
12. Дорошенко Д. Розвиток науки українознавства у ХІХ – на початку ХХ ст. та її дослідження. Українознавство: хрестоматія-посібник. У 2 кн. / упоряд. В. С. Крисаченко. К.: Либідь, 1997. Кн. 2. С. 288–313.
13. Левенець Ю.А. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина ХІХ – перша третина ХХ століття). К.: Стило, 2001. 585 с.
14. Колесник І.І. Українська історіографія (ХVІІІ - початок ХХ століття). – К: Генеза, 2000. 256 с.
15. Масненко, В. В. Історична думка та націотворення в Україні (кінець ХІХ– перша третина ХХ ст.). К.–Черкаси: Відлуння Плюс, 2001. 439 с.
16. Масненко, В. В. Історичні концепції М. С. Грушевського та В. К. Липинського. Методологічний і суспільно-політичний виміри української історичної думки 1920-х років. К.–Черкаси: Брама- ІСУЕП, 2000. 284 с.
17. Оглоблин О. Історіографія // Енциклопедія Українознавства: в 10 т.- Львів: НТШ, 1994. - Т. 3. - С. 887 - 891.
18. Потульницький В.А. Україна і всесвітня історія: Історіософія світової та української історії ХVІІ-ХХ століть. - К.: Либідь, 2002.
19. Потульницький В.А. Українська та світова історична наука // Український історичний журнал. 2000. №1, 2, 3, 4.
20. Прицак О. Історіософія та історіографія Михайла Грушевського. Київ; Кембридж: Ін-т археографії НАНУ, 1991. – 136 с.
21. Пронь С. В. Матеріали з української історіографії. – Миколаїв, 2006.
22. Реєнт, О. Сучасна історична наука в Україні: шляхи поступу / Український історичний журнал. 1999. № 3. – С. 3–22; № 4. С. 3–27.
23. Таран Л. В. Провідні тенденції світової історіографії у ХХ ст. та проблеми кризи сучасної української історичної науки // Український історичний журнал. – 1998. – № 5; 1999. – № 1. – С. 86–97.
24. Тельвак Вікторія, Тельвак Віталій. Михайло Грушевський як дослідник української історіографії. - Київ-Дрогобич, 2005. - 334 с.
25. Удод Олександр. Історія повсякденності: питання історіографії /Історія повсякденності: теорія та практика: матеріали Всеукр. наук, конф., Переяслав-Хмельн., 14–15 трав. 2010 р. / Упоряд.: Лукашевич О.М., Нагайко Т.Ю. – Переяслав-Хмельницький, 2010. – 246 с.
26. Ясь О. В. Понятійний апарат історичної науки і українська історіографія: сучасний стан та перспективи розробки // Історична наука на порозі ХХІ століття: підсумки та перспективи: матеріали Всеукраїнської наук. конф. (м. Харків, 15 -17 листопада 1995 р.). - Харків: Авеста, 1995. - С. 92 - 97.
27. Яковенко Н. Нариси кризової історіографії // Критика. – Київ. – 2006. – Число 1-2.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 28.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/eb>
- 29.Бейкер Марк. Погляд одного історика на розвиток сучасної історіографії Української революції 1917-1920 рр. // Україна Модерна. Ч. 9. – Київ–Львів, 2005: <http://www.franko.lviv.ua/Subdivisions/um/um9/Zmist.htm>
- 30.Бобіна О.В. Історіографія історії України. - Миколаїв: УДМТУ, 2002. - 24 с.// <http://www.twirpx.com/file/41091/....>
- 31.Ващенко Володимир. М. Грушевський: «економія» життя як модель історіографії // Україна Модерна. Ч. 9. – Київ–Львів, 2005: <http://www.franko.lviv.ua/Subdivisions/um/um9/Zmist.htm>
- 32.Грицак Ярослав. Українська історіографія. 1991-2001: десятиліття змін // Україна Модерна. – 2005: <http://www.franko.lviv.ua/Subdivisions/um/um9/Zmist.htm>
- 33.Зашкільняк Леонід. Виклики сучасної історіографії: світовий та український контексти // Україна модерна. Ч. 9. – Київ–Львів, 2005. – 384 с.: <http://www.franko.lviv.ua/Subdivisions/um/um9/Zmist.htm>.
- 34.Калакура Ярослав, Алексієвець Леся. Цивілізаційні засади української історіографії: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21CO...
- 35.Кормич Л.І. Історіографія //Історія України // http://pidruchniki.ws/13761025/istoriya/istoriografiya_istoriya_ukrayini
- 36.Макарчук С. Писемні джерела з історії України. – Львів: Вид-во «Світ», 1999. - 351 с. <http://www.twirpx.com/signup/>
- 37.Острянюк Андрій. Наукові історичні школи в Україні: фантоми української історіографії: dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/40021/16-Ost..
- 38.Яремчук В Українська історіографія на зламі XX і XXI століть здобутки і проблеми - http://vuzlib.com.ua/articles/book/19517-Ukra%D1%97nska_%D1%96stor%D1%96ograf%D1%96jana/1.html